

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ**Muistio 2.12.2021****Liite 1**

Johtava asiantuntija

Nadine Hellberg-Lindqvist

TILINTARKASTUSLAUTAKUNNAN ASETTAMINEN 1.1.2022 – 31.12.2024

Tilintarkastuslain (1141/2015) 7 luvun 1 §:n mukaan tilintarkastusvalvonta on Patentti- ja rekisterihallituksessa (PRH). Kyseisen lain 7 luvun 4 §:n mukaan Tilintarkastusvalvonnassa toimii ratkaisutoiminnassaan itsenäinen tilintarkastuslautakunta. Tilintarkastuslautakunnan tehtävät määritellään lain 7 luvun 5 §:ssä ja niihin kuuluvat muun muassa tilintarkastuksen yleinen ohjaus ja kehittäminen, hallinnollisten seuraamusten määrääminen, oikaisuvaatimusten ratkaiseminen sekä päättäminen muutoksenhausta hallinto-oikeuden päätökseen.

Tilintarkastuslautakunnassa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä vähintään viisi ja enintään kahdeksan muuta jäsentä. Puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa lukuun ottamatta kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Lisäksi lautakunnassa on kaksi pysyvää asiantuntijaa ja näiden varahenkilöt. Valtioneuvosto asettaa tilintarkastuslautakunnan jäsenet ja pysyvät asiantuntijat kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Tilintarkastuslautakunnan jäsenten tulee olla tilintarkastukseen hyvin perehtyneitä. Vähintään kahdella jäsenellä tulee olla muu oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinto. Lautakunnalla tulee kokonaisuutena olla sen tehtävien edellyttämä asiantuntemus. Pysyvien asiantuntijoiden tulee olla tilintarkastajia.

Lautakunnan jäseneksi ei voida valita tilintarkastajaa, tilintarkastusyhteisön osakasta tai vastaavassa asemassa olevaa, tilintarkastusyhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen jäsentä taikka tilintarkastusyhteisöön työ- tai toimeksiantosuhteessa olevaa. Enemmistön jäsenistä tulee olla henkilöitä, joiden toimimisesta edellä mainituissa tehtävissä on kulunut enemmän kuin kolme vuotta.

Tilintarkastuslautakunta on päätösvaltainen, kun läsnä on puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään kolme muuta jäsentä tai varajäsentä, joista vähintään yhdellä on oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto.

Lautakunnan kokoonpanoa valmisteltaessa on pyritty varmistamaan, että tilintarkastusta koskeva tietämys on lautakunnassa mahdollisimman monipuolisesti edustettuna. Huomiota on kiinnitetty myös tilintarkastusalaan läheisesti liittyvien alojen tuntemukseen. Lautakunnan toiminnassa korostuu juridisien ratkaisutoiminnan osaaminen ja säännöspohjaa koskevien seikkojen ymmärrys, minkä johdosta esitetään kolmea juristia lautakunnan jäseneksi (ml. varapuheenjohtaja). Asianajajajäsenellä on kokemusta tilintarkastusalan tavoin säännelystä ja luvanvaraisesta ammatista. Koska lautakunnassa käsiteltävissä asioissa on usein kyseessä kirjanpitoon liittyvistä seikoista, ehdotetaan yhdeksi jäseneksi kirjanpitolauslautakunnan jäsentä (Tallberg). Tilintarkastusalan syvää käytännön osaamista on mm. Pajamolla ja Ahdilla, joilla on molemmilla pitkä kokemus tilintarkastajana toimimisesta. Tilintarkastusalan akateemista osaamista edustavat Fredriksson ja Niemi.

Lautakunnan kokoonpanossa on pyritty huomioimaan lautakunnan työn jatkuvuus. Nykyisen puheenjohtajan (Pajamo) ja varapuheenjohtajan (Heiskanen) esitetään jatkavan tehtävissään. Lisäksi jäseninä jatkaisivat Rannikko, Ahti, Tallberg ja Fredriksson. Kokoonpanoon ei edellisten kahden kauden tapaan ehdoteta jäseniksi ministeriöiden tai muiden viranomaisten edustajia. Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa tapahtuisi jatkossakin PRH:n toimesta.

Laissa erikseen mainittu oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto on ehdotetun varapuheenjohtajan (Heiskanen) lisäksi ehdotetuista jäsenistä kahdella (Rannikko, Toivonen) ja varajäsenistä kolmella (Leino, Wahlroos, Vesterbacka).

Pysyviksi asiantuntijoiksi ehdotetaan kahta KHT-tilintarkastajaa, joilla on pitkäaikainen ja monipuolinen kokemus tilintarkastajana toimimisesta. Toinen pysyvistä asiantuntijoista (Keimmo) ja tämän varahenkilö ovat toimineet samoissa tehtävissä edellisellä kaudella. Toinen pysyvistä asiantuntijoista (Torniainen) sekä tämän varahenkilö ovat vuorostaan uusia tehtävässään. Pysyvää JHT-edustusta ei nähdä tarpeellisena julkishallinnonalan tapausten tullessa varsin harvoin lautakunnan käsiteltäväksi. Lautakunnalla on yhä mahdollisuus kuulla määrätyn alan asiantuntijaa myös tilannekohtaisesti lain 7 luvun 7 §:n mukaisesti.

Nimeämisesityksiä lautakunnan jäseniksi pyydettiin määrättyiltä etujärjestöiltä ja yliopistoilta. Etujärjestöiltä pyydettiin ensisijaisesti esityksiä jäsenistöstään. Naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (605/1986) 4 a §:n 1 momentin kiintiösääntö ei koske julkista valtaa käyttävän lautakunnan kokoonpanoa. Lain 4 a §:n 2 momentissa säädetyn tasapuolisuusvaatimuksen johdosta nimeämispyyntöissä tahoja pyydettiin esittämään sekä nais- että miespuolisia jäsen ehdokkaita. Kokoonpanossa on pyritty huomioimaan laissa säädetty vaatimus. Kokoonpano perustuu mainittujen tahojen nimeämiin henkilöihin, jotka edustavat lautakunnan jäseniltä edellä selostetuin tavoin lain edellyttämää erityistä ja monipuolista asiantuntemusta. Lautakunnassa olisi 6 miestä (ml. puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja) ja 3 naista. Suomen Tilintarkastajat ry:tä pyydettiin esittämään ehdokkaita pysyviksi asiantuntijoiksi. Lisäksi Ammattitilintarkastajat ry, jäsenmäärältään varsin pieni tilintarkastusalan yhdistys, esitti ehdokkaita sekä pysyviksi asiantuntijoiksi että näiden varahenkilöiksi. Jälkimmäisen esityksen nojalla esitetään toisen pysyvän asiantuntijan varahenkilöä (Latvala). Pysyviä asiantuntijoita ei koske naisten- ja miesten tasa-arvosta annetun lain 4 §. Pysyvien asiantuntijoiden ja näiden varahenkilöiden osalta sukupuolijakauma olisi 50-50.

Työ- ja elinkeinoministeriö esittää, että tilintarkastuslautakunnan kokoonpanoksi toimikaudelle 1.1.2022 – 31.12.2024 vahvistetaan seuraava:

Puheenjohtaja:

Talousjohtaja Pekka Pajamo, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma

Varapuheenjohtaja:

Hovioikeudenneuvos Jussi Heiskanen, Helsingin hovioikeus

Jäsenet (varajäsen suluissa):

Asianajaja Riikka Rannikko, Hannes Snellman Asianajotoimisto Oy
(määräaikainen oikeussihteeri, hovioikeuden esittelijä Silja Leino, Korkein oikeus, Helsingin hovioikeus)

Lainsäädäntöasioiden päällikkö Tiina Toivonen, Suomen Yrittäjät
(Asianajaja Heikki Wahlroos, Borenius Asianajotoimisto Oy)

Manager - IFRS & Compliance Mari Arala, Huhtamäki Oyj
(Toimitusjohtaja Tuomas Tahvanainen, Gallant)

Ekonomi Ari Allan Ahti, entinen KHT-tilintarkastaja
(Senior Manager Pasi Päällysaho, Kemira Oyj)

Anders Tallberg, Senior Fellow, Hanken & SSE Executive Education
(Asianajaja Eljas Vesterbacka, Asianajotoimisto Teperi & Co Oy)

Yliopistonlehtori Antti Fredriksson, Turun yliopisto, kauppakorkeakoulu
(Professori Lasse Oulasvirta, julkisyhteisöjen laskentatoimi, Tampereen yliopisto)

Professori Lasse Niemi, Aalto yliopisto, laskentatoimen laitos
(Professori Janne Ruuhonen, yritysoikeus, Tampereen yliopisto)

Pysyvät asiantuntijat (varahenkilö suluissa):

KHT Juha-Pekka Keimmo, Revico Grant Thornton Oy
(KHT Heikki Ilkka, Ernst & Young Oy)

KHT Tiina Torniainen, KPMG Oy Ab
(KHT Terhi Latvala, Oy Tuokko Ltd)